

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 206/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. P., bytom N., pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 61 Cb 171/99 (43 Cob 46/04) z 13. mája 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. P., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2004 doručená sťažnosť Ing. M. P., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 61 Cb 171/99 (43 Cob 46/04) z 13. mája 2004 (ďalej aj „uznesenie z 13. mája 2004“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) bolo 16. júla 2003 doručené dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 43 Cob 54/03 z 30. apríla 2003. Dňa 11. novembra 2003 podal sťažovateľ na okresnom súde žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, o ktorej okresný súd rozhodol uznesením č. k. 61 Cb 171/1999-249 z 8. januára 2004 (ďalej len „uznesenie z 8. januára 2004“), ktorým sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Sťažovateľ 2. februára 2004 podal proti uzneseniu z 8. januára 2004 odvolanie. Dňa 17. júna 2004 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 61 Cb 171/99 (43 Cob 46/04) z 13. mája 2004, ktorým uznesenie z 8. januára 2004 potvrdil. V ďalšom texte svojej sťažnosti sťažovateľ poukázal na tie časti odôvodnenia uznesenia z 13. mája 2004, s ktorými nesúhlasí. Sťažovateľ podal 19. júla 2004 proti uzneseniu z 13. mája 2004 dovolanie.

Podľa sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 61 Cb 171/99 (43 Cob 46/04) z 13. mája 2004 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože podľa neho *«Nie je pravda, že sťažovateľ svoje majetkové pomery len popísal, ale dôkladne nepodoprel. Sťažovateľ vo svojom odvolaní zo dňa 2. 2. 2004 poukázal najmä na to, že speňaženie nehnuteľného majetku nie je možné od neho požadovať, a keby aj, je to zdĺhavý proces a nie je možné to zrealizovať v rámci uloženej lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ poukázal na to, že majetok nemôže speňažiť vôbec, lebo proti nemu sa vedie niekoľko exekúcií, v dôsledku ktorého má zakázané nakladať so svojím majetkom.*

5)Bez ohľadu na to, či pokus sťažovateľa o získanie prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku je obsahom pojmu „pomery“ účastníka pre účely § 138 ods. 1 O. s. p., súd opomenul dokončiť rezumé, podľa ktorého „navrhovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by sa aspoň pokúsil o speňaženie majetku, prípadne že by existovala akákoľvek snaha navrhovateľa zabezpečiť si prostriedky na zaplatenie súdneho poplatku. Súd opomenul, že to nemá význam, lebo a) exekúcie mu zabraňujú nakladať s jeho majetkom, preto o jeho speňaženie sa nesmie ani len pokúsiť, b) keby aj, akonáhle by nejaké prostriedky získal, okamžite by podliehali exekúcii a zákazu nakladať s nimi».

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 250 000 Sk, ktoré odôvodnil tým, že uznesením z 13. mája 2004 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodov uvedených v jeho sťažnosti, ďalej preto, že potvrdením uznesenia z 8. januára 2004 je podľa neho „*ohrozené dovolacie konanie jeho zastavením*“, a napokon preto, že uznesenie z 13. mája 2004 ho priviedlo do psychickej traumy a do pocitu nespravodlivosti, sponchybnilo jeho dôveru v súdy a vyvolalo u neho dojem, že súdne orgány nie sú nestranné.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby rozhodol, že uznesením z 13. mája 2004 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ďalej aby ústavný súd svojím rozhodnutím zrušil uznesenie z 13. mája 2004, vrátil predmetnú vec na ďalšie konanie krajskému súdu a zároveň priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 250 000 Sk.

Podaním zo 17. augusta 2004 (doručeným 19. augusta 2004) požiadal sťažovateľ ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v prílohe svojho listu z 8. júla 2005 zaslal uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Obdo 35/2004 z 18. mája 2005, ktorým bolo jeho dovolanie v predmetnej veci podľa § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 243b ods. 4 OSP odmietnuté ako neprípustné.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetnom je sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 13. mája 2004, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 8. januára 2004, ktorým sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, čím mu, ako z obsahu sťažnosti vyplýva, bola podľa neho odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 236 ods. 1 OSP možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak (...) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (...).

Právna úprava občianskeho súdneho konania platná v čase rozhodovania oboch súdov kvalifikuje ich závažné procesné pochybenia (predstavujúce porušenie základných práv účastníkov konania podľa čl. 46 a nasl. ústavy) ako dôvod pre podanie odvolania, ako aj dovolania (podľa § 237 OSP). Tieto riadne a mimoriadne opravné prostriedky umožňujú účastníkom súdneho konania namietat' závažné procesné pochybenia, a tým aj porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade sú to všeobecné súdy, ktoré na základe účinných právnych prostriedkov nápravy dostupných sťažovateľovi sú oprávnené poskytovať ochranu jeho základným procesným právam ako účastníkovi súdneho konania, a nie ústavný súd v konaní o sťažnostiach.

Právomoc Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preskúmať postup krajského súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného odňatia možnosti konať pred súdom vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto veci. Aj v prípade odmietnutia dovolania sťažovateľa [podľa § 236 ods. 1 OSP v spojení s § 237 písm. f) OSP] pre neprípustnosť, by vzhľadom na právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (odhliadnúc od ostatných okolností prípadu) do úvahy prichádzalo len preskúmanie postupu najvyššieho súdu (pokiaľ ide o porušenie základných práv účastníkov konania podľa čl. 46 a nasl. ústavy), nie však preskúmanie postupu krajského súdu, ako sa domáhal sťažovateľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci rozhodol uznesením sp. zn. 7 Obdo 35/2004 z 18. mája 2005, v ktorom okrem iného k dôvodom namietaným sťažovateľom aj v jeho ústavnej sťažnosti uviedol: „*Pod odňatím možnosti konať [§ 237 písm. f) O. s. p.] treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.*

Tzv. individuálne oslobodenie od súdnych poplatkov závisí od posúdení a rozhodnutia súdu a jeho účelom je predovšetkým chrániť účastníkov vo zvlášť ťažkých sociálnych pomeroch. Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov dovolateľovi z dôvodu, že žiadnym spôsobom súdu neobjasnil dôvody, pre ktoré nemôže vzhľadom na svoj majetok súdny poplatok v sume 6 000,- Sk zaplatiť, je rozhodnutím v súlade s ust. § 138 O. s. p., lebo vychádzal zo skutočnosti, ktoré oslobodenie neodôvodňovali.

Z uvedených dôvodov v konaní nedošlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) O. s. p.“

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku sťažovateľa bolo teda bezpredmetné rozhodovať o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2005